

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Георги Стефанов Иванов, преподавател в катедра „Правни науки“ при Юридически факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.6. Право (Гражданско и семейно право).

Тема на дисертационния труд: „Медиацията в брачните отношения“.

Автор на дисертационния труд: Юлия Бранимирова Раданова.

I. Информация за докторанта.

Докторантът е разработил дисертационния си труд в катедра „Частноправни науки“ при ЮФ на УНСС. Дисертационният труд е обсъден и насочен към публична защита на разширен катедрен съвет, проведен на 04.12.2019 г.

Научен ръководител на докторанта е доц. д-р Гергана Боянова.

II. Характеристика на дисертационния труд.

Дисертационният труд е в обем от 206 с. и се състои от увод, 5 глави и заключение. Библиографията съдържа 108 заглавия, от които 87 са на чужд език.

Темата на дисертационния труд е актуална от доктринерен аспект и практически значима с оглед устойчивата тенденция за увеличаване броя на бракоразводните дела, която повишава значението на извънсъдебното разрешаване на брачните конфликти, както и на тези при липса на сключен граждански брак. От тази гледна точка дисертационният труд не само запълва една празнина в нашето семейно право, но има значение и за

гражданското процесуално право, както и за психологията и социалните дейности.

В дисертационния труд обстойно са разгледани както положителните, така и отрицателните страни на процедурата по семейна медиация, като е използван сравнително-правният метод. Критично са анализирани наложилите се способности за решаване на семейни спорове, както и относимата към темата съдебна практика. Направени са редица предложения *de lege ferenda* (преди всичко на нормативни дефиниции).

На докторанта може да се даде положителна оценка за научна и практическа осведоменост по разглежданата проблематика.

В редица отношения е изразено собствено мнение по анализирани в дисертацията въпроси.

III. Оценка на научните и научно-приложните приноси.

1. С приносно значение в първата глава на дисертационния труд е изложено относно основните фази на медиационното производство, които са разгледани през призмата на неговите основни принципи, което в съвкупност отграничава медиационната процедура от съдебното и арбитражното производство, както и от преговорите.

2. Като научно-приложен принос може да се определи също изложеното относно споразумението на съпрузите при развода по взаимно съгласие като един от способите за прекратяване на брака (особено по отношение на неговото съдържание извън задължителните законови елементи на споразумението). Акцентирано е върху необходимостта споразумението да отговаря на най-добрия интерес на детето. Интерес съставлява и предложената дефиниция на понятието „упражняване на

родителски права”, с която е направен опит в него да се внесе ново съдържание в сравнение с възприетото в съдебната практика.

3. С оглед спецификата на семейната медиация са изследвани 13 стандарта и модели за поведение на семейните медиатори.

4. Приносен характер има също изложеното в трета глава на дисертацията относно медиацията за разглеждане и решаване на спорове между съпрузи по време на брака, която има специфики в сравнение с тази след неговото прекратяване. Имуществените спорове между съпрузите удачно са анализирани съобразно приложимия към дадения случай имуществен режим – на общност, разделност или договорен. Разгледани съобразно разрешенията в съдебната практика са и имуществените спорове между партньори при липса на брак. Изяснени са функциите на медиатора при медиация за решаване на спорове относно родителски права по време на брака, както и при разногласия между съпрузите за пътуване на дете в чужбина, които поставят трудно разрешими в практиката въпроси.

5. От изложеното в четвърта глава на дисертацията интерес съставлява обособяването на процедурата по медиация при развод на 5 фази. Особено внимание е отделено на домашното насилие, като са изложени характеристиките на различните видове насилие – физическо, сексуално, психологическо, по отношение на дете. Разгледани са и случаите на наличие на зависимост или заболяване.

6. В пета глава на дисертационния труд е направено задълбочено изследване на паралелното упражняване на родителските права чрез съпоставка с уредбата на този въпрос според други законодателства. Подкрепено е даденото в Тълкувателно решение №1/2016 г. по тълк. дело №1/2016 г. на

ОСГК на ВКС разрешение, според което съвместното упражняване на родителските права е допустимо само при извънсъдебно постигнато съгласие между родителите. Изтъкнати са редица аргументи за отчитане на концепцията за най-добър интерес на детето при сключване на споразумението относно паралелното упражняване на родителските права. Анализирани са и споровете между родители и деца, както и начинът за решаването им посредством процедура по медиация. Направено е обосновано предложение за въвеждане като процесуална предпоставка на всички дела по повод упражняване на родителски права провеждането на първоначална информационна сесия между страните с участието на медиатор.

IV. Оценка на публикациите по дисертацията.

Докторантът е представил 9 публикации по темата на дисертационния труд, от които 8 са участия в научни конференции, а 1 е статия в списание „Бизнес и право“. Това дава основание за положително оценяване на разпространението на получените резултати в научната литература.

V. Критични бележки и препоръки.

1. По мое мнение излишно като отделни точки във втора глава на дисертационния труд са дадени определения на брака, семейството и развода, които обстойно са разгледани в семейноправната доктрина.

2. Оставам с резерви и към предложеното за създаване на специализирани семейни съдилища, които да разглеждат единствено семейни казуси.

3. На докторанта може да се препоръча публикуване на статии по темата на дисертационния труд в специализирани юридически списания.

VI. Заключение.

Гореизложеното ми дава основание да заключа, че дисертационният труд има необходимите качества и отговаря на формалните и съдържателните изисквания на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото прилагане и на вътрешните правила на УНСС, тъй като съдържа научни и научно-приложни приноси в областта на семейното и гражданското процесуално право. Дисертационният труд показва, че докторантът има необходимите теоретични знания по специалността и способности за самостоятелни научни изследвания.

В заключение давам положителна оценка на дисертационния труд „Медиацията в брачните отношения” и препоръчвам на научното жури да присъди на Юлия Бранимирова Раданова образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 3.6. „Право” (Гражданско и семейно право).

16.01.2020 г.

Изготвил:

(проф. д-р Георги Стефанов)